

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 савт.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 савт.

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ :
 Месечно 3 франка тромесечно 9 франка,
 годишње 36 франка
 ЦЕНА ОГЛАСИМА :
 Свака страница 0-20 фран. од петог реда, веће
 складу до погодби. Новац се подлаже државним
 монетарним и дипломатским законима.
 ЛИСТ ИЗДАВА СВАКИ ДАН ПО ПОДЕЛИ
 Копија слати преко Краљ. Срп. Гек. Колеџа
 у Солуну
 РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ
 Став редакције Колоџа улица бр. 33 Salonique
 Појединачни бројеви се могу добити у Солуну код
 издавача „Друштво грчког штампа“ ул. Булгаратор
 бр. 5, близу главног поште.

ВЕЛИКО ДЕЛО РУСИЈЕ

— Руске трупе на савезничким фронтима —

Руске трупе боре се на савезничким фронтима. То је велики догађај, важан и по своме значају и по обиму последица, које ће несумњиво имати.

Када је Русија у првој години рата под неодољивом немачком офанзивом услед акутне оскудице у муницији морала свакујсати Галицију и Пољску, Аустро-Немци су раструбили широм целог света, како је Русија за дуги период времена умртвљена и како је престала да буде активан и важан фактор у рату. Међутим, та привремена криза, коју није могла избећи војска цара Николе није учинила дубљег дејства на снагу и дух руског народа. Велики руски колос једва да је и осетно последице свога принудног повлачења, док је за Аустро-Немце заузеле просторна територија Галиције и Пољске представљало најкрвавију „Пирову победу“.

У томе периоду рата Русија још не беше довољно развила своју војничку снагу. Чак се данас може рећи, да је она била тек на почетку развоја својих огромних ратних способности и организовања својих неисцрпних извора у живој снази. Ово најбоље потврђује разлог руског повлачења. Директан и главни узрок томе била је изненадна оскудица у муницији.

Немачка, која се око 40 година спремила за европски рат изненадила је сасвим природно и Русију својим огромним припремама, а нарочито квалитетом и квантитетом свога ратног материјала.

Русија се релативно веома брзо опоравила од овог неуспеха. Изведена је нова организација војске, под оруђје су подигнути нови милиони њених храбрих синова, ратни материјал је добављен у количинама, које су више него довољне, а у изобиљу муниције надмашила је чак и своје противнике. И док су Аустро-Немци рачунали, да су од стране Руса потпуно сигурни, пала је као гром свјана и неодољива офанзива генерала Брусилова, крунисана страшним поразима аустро-немачких трупа, која је за веома кратко време, онеспособила непријатељу око милион вој-

ника. Тада је немачки генералштаб увидео, да му највећа опасност прети са Истока и да се у своме рачунању на умртвљење руске снаге жестоко преварио.

Али, Русија је отишла и даље, Решена, да по сваку цену добије победу у рату и то победу која ће имати за последицу потпуног слом Немачке, она је почела слаати своје трупе и на савезничке фронтове. Руски генералштаб развио је огромну делатност у два правца. С једне стране предузео је најшире припреме офанзиве на своје фронту, која ће донети дефинитиван пораз Аустро-Немаца и од које већ зазиру војни кругови Беча и Берлина, а с друге стране изведена је организација одашилања знатних контингената руских трупа у помоћ Савезницима. Овај план брзо је приведен у дело у пркос очајним напорима Немаца, да га осујете на све могуће начине. Док је Хенденбург покушавао, да демонстративним напади-ма осујети шљање трупа, догле су немачки сумарени имали задатак, да транспортне торпедрају. Међутим, сви ови напори остали су без успеха. Руси су у своме задатку успели.

Руске трупе стигле су најпре на француски фронт, где су дочекане са највећим одушевљењем. Ове су одмах, са највећим нестрпљењем и полетом ступиле у борбу на Вердену, у Шампањи и на Сони. Њихови англо-француски ратни другови задивљени су њиховим јунаштвом, а г. Бријан, председник француске владе одао им је своје високо признање веома ласкавим речима у парламенту.

Потом су знатни руски контингенти почели стицати и на солунски фронт, да припомогну ослобођењу своје драге и верне савезнице Србије и да достојно казне Бугаре, издајнике Русије и Словенства. Свима нам је познато, са колико су жара и одушевљења улетали Руси у борбу против Бугара.

Али, највећу помоћ указала је Русија Румунији. Може се с правом тврдити, да је румунска влада најнећим делом одлучила ступање у рат с обзиром на помоћ Русије. Руске дивизије боре се на фронту Добруџе и у Ердељу. Великим делом њихова је заслуга Макенсенов пораз у Добруџи и заустављање Фалкенхајнове офанзиве на фронту Ердеља. Док у Карпатима, као и на фронту Галиције руске трупе ограниченим напади-ма онемогучавају шљање немачких појачања Фалкенхајну и Макенсену, догле нове и нове руске дивизије непрскидно огњу у Румунију.

Велика и знаменита је улога, коју моћна Русија игра у европском рату. Руски народ испољава сад више него икад своју неодољиву вољу, да рат води до коначне победе над непријатељем. Он је доказао и доказује сваки даном, да му никаква жртве нису велике за остварење овога постављеног циља.

Велика и знаменита је улога, коју моћна Русија игра у европском рату. Руски народ испољава сад више него икад своју неодољиву вољу, да рат води до коначне победе над непријатељем. Он је доказао и доказује сваки даном, да му никаква жртве нису велике за остварење овога постављеног циља.

Политичке вести

Атина. — «Елефтерос Типос» доноси, да постоји тајан уговор између Грчке и Немачке. Текст тога уговора, предат је краљу константину од Лекара Крауса и Ајзелберга, приликом њиховог другог путовања у Атину. Лист вели, да једини г. Скулудис зна овај уговор и да је он и радио на његову закључењу.

Лондон. — На једном банкету приређеном од удружења стране штампе, сер Едвард Греј изговори је беседу, у којој је истакао одговорност Немачке, која је изазвала садашњи рат. Он је додао, да су све Савезничке земље решене, да рат наставе до краја. За тим је истакао тесну везу, која постоји између свих Савезника.

Факта ствари

• Тан • од 12. октобра, 1916.

Тешко је оценити ситуацију Споразума према Грчкој. «Тајмс» «Новоје Време», «Борнале д Италија» и сва штампа савезних земаља могла је се о томе објаснити. Француски листови немају исту слободу. Јединство цензуре над јединством фронта још није примењено. Према томе ми ћемо се ограничити да елементе проблема ставимо на њихово место.

Пре свега, у Атини је краљ и Ламбросово министарство. Министарство је од јуче и мало познато. На против, краљ је добро познат. Он изгледа неосетљив према разним аргументима који су му чињени, и само регрутовање кабинета из средине универзитета показује да он наме-

рава остати господарем ситуације. Ефективно он је господар у својој престоници где је скупио много војске; господар је великих административних установа, чији му се шефови покоравају; господар је над већим делом флоте, коју је делимично разгруписао, господар је међутим највишег ауторитета, пошто су министри Споразума још код нега акредитовани.

У Пиреју се налази савезничка ескадра чија је долазак породила ефемерно министарство г. Калогеропулоса и чије је бављење изгледа скратило живот томе министарству. И тако је адмирал Дартиж ди Фурне постигао за мање од два месеца два парламентарна успеха. Не зна се тачно шта је управо његова мисија. Код нашег посланства искрцало је се двадесет и пет мрнарара, који чувају стражу противу лиге ревизијста. Он стражари у пристаништу Федера. Али ово спољне стражарење не изгледа да много смета унутрашњем животу престонице који је за Немце.

У Солуну је г. Венизелос и његова провизорна влада који су јуче изложили народу своју политику. Положај је ове владе још бољи. То није класична привремена влада наших старих револуција која је дошла на место свргнутог владоца. То је провизоран кабинет који води своје услуге једном владоцу који их неће. Преран и тежак положај који се у току времена неће побољшати. У кратком року он намеће г. Венизелосу једну одлуку а силама споразума другу. Г. Венизелос треба да пресеке питање које се састоји у томе да ли ће продужити да предлаже краљу своју сурадњу или ће се одлучити да влада место њега. (Овде је цензура избрисала шест реда).

У јужној Албанији су Италијани. Потпуно оправдано узнемирани, због конфузије грчких ствари, они су са много одлучности, узели гаранције који су, поред тога што дговарају њиховим аспирацијама, очигледно корисни по заједничку ствар савезника. Пошто је већ постало очигледно да су грчке територије остављене на милост и немилост Бугарима и Немцима, спорне области које окружују Епир биле би још мање брђане, противу једне аустро-немачке инвазије. Сигурност на Јадранском Мору, сигурност утврђене базе, кад и нашег моралног ауторитета, тиме би претрпели осећан удар. Боље је раније се осигурати. Кабинет Венизелов то је и учинио. Он је на тај начин једним актом дефинисао политику која нама већ месецима једно изгледа разложна пред једним краљем Грчке који је отворено непријатељски расположен, предуземе све мере пре-

дострожности које захтева војнички положај.

И тако, данас као и јуче, ова околност доминира проблемом и подсећајући се на њ ми ћемо извести закључак. Било би жалосно и мало понижавајуће кад би изгледало да хоћемо да интервенишемо у пословима министарства Калогеропулоса, Ламброса и других. На против, са свим је законито и часно да се основимо на безброј аката који утврђују да су из Солуна или Атине Бугари обавештени о кретању наших трупа, да бисмо остварили све што је у стању да учини крај овим актима. Да испитује психологију професора Ламброса, човек само губи време. На против зато је и потребно да се зна шта тражи сигурност источне војске. Њен је шеф као своје мишљење у овом погледу тако јасно да се више ништа не може желети.

У непосредној околини краља Константина има једна текућа формула која каже: «У воду треба бацити Венизелоса, Сараја и Гијемена.» Ова формула осветљава и ситуацију наше одлуке.

Грчка штампа

„Патрис“: Намесничтво.

То што је народни триумфатор предузео управо стварно вршење намесничке власти и вероватан сазив скупштине од 31. маја у Солуну, даће можда повода атинским бугарофилима да пусте астеричке узвике и да објаве како Венизелос тобоже укида краљевску власт. Али одговорно објашњење о потреби која је наизвала ту одлуку и које објашњујемо на другом месту показује да Венизелос није наумио тако нешто.

«Патрис» није дала никакв коментар када је пре неколико дана објавила вест о могућности вршења намесничке власти од стране народне троцлане комисије. Данас, кад је донета коначна одлука о томе, дајемо следеће објашњење: г. Венизелос, прпући своја права из народног суверенитета, оденуо је власт народног покрета у законски облик, који је постао апсолутно потребан. Али се стање атинско не укида. Оставља се и остаје нетакнуто за тренутак када би се благовремено хтело ставити на чело народа.

Одговорно или службено објашњење (дакле послато одавде, из Солуна. Прев.) о коме се говори у овој белешци гласи овако:

Краљу! време је!

«Одцељење Македоније и острва Јегајског мора од атинске државе створило је потребу да се из солунског центра реше неодложно разна питања. А по

разним службеним надлештвима почело се већ скупљати мноштво предмета који очекују своје отпоре.

Тако одређени министри имаће поглавито пословни карактер, и неће моћи доносити одлуке о питањима општијега значаја без одобрења триумвирата који чини привремену владу.

Може се сматрати као поуздано да то што се триумвират својеволно одрекао да уђе у владу чини последњи великодушни гест г. Венизелоса, који тако даје право круни да спас отаџбине преда у руке солунској влади уочи претпоследњег тренутка ка-

да ће судбина донети своју коначну одлуку.

Мада се налази на врхунцу своје силе и мада је уверен у своју крајњу победу, ипак г. Венизелос поново жртвује сваки лични егзишам и даје владалачком чиниоцу прилику да за себе сачува све могуће изговоре, тако да ма какво његово попуштање не изгледа као понижење. (Слично службено саопштење изишло је и у неким солунским листовима. Пада у очи да је досадашњи израз «последњи тренутак» замењен овде «наразом претпоследњег тренутка» Прев.).

Пол Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз, 12. окт.

На фронту Соме артиљериска борба у областима Биаша и А-бленкура.

На Верденском фронту после јаког бомбардовања француске су трупе извршиле јак напад на десној обали Мезе. Немачка утврђена линија коју су Французи напали на фронту од 7 километара пробијена је свуда. Французи су напредовали у центру три километра. Село и тврђава Дуомон заузети су.

Лево француске трупе, пошто су прешле мајур и тврђаву Тиломон заузеле су мајдане Одромона и утврдили се дуж друма који иде из Браса за Дуомон.

Десно од тврђаве, француска линија иде северно од шуме На Кајет, поред села Во а и источно од шуме Фимен и продужава се северно од шуме Шеноа. Заробљеници стално придолазе; избројано је до сада 3500 од којих има око стотину официра. Запљенен је велики ратни материјал. Француски су губитци слаби.

Азијатика. — На фронту Соме у шуми Синт Пиер Ваг један француски авијатичар пуцао је из митраљеза на непријатељске ровове.

На верденском фронту оборена су три непријатељска аероплана. У области Вердена један француски пилот летео на висини од 100 метара да би лако запалио један непријатељски ангар и пуцао из митраљеза на један аутомобил.

У Лорену су два немачка аероплана јако оштећена.

У Елзасу је француски пилот

оборио немачки аероплан који је пао код Сернеја.

Солунски фронт. — На фронту Струме није било важних догађаја. У области Дојранског језера јака артиљериска борба. На сектору код Мачукова енглеске су трупе зазеле један непријатељски ров и заробиле 20 немачких војника.

На завијутку Црне Реке Немци и Бугари су вршили нове противнападе који су сви одбијени.

Наши Савезници у своје нападе освојили су од Бугара више ровова у дубини од 800 метара

Румунски коминике

Букурешт, 12. октобра.

Сев. и сев-зап. фронт. — Код Тулесса, Бегаза и у долини Тротуза ситуација је непромењена, У долини Узула непријатељ је одбијен на запад. Борба се наставља снажно. Код Оитуза напали смо на целом фронту; заробили смо 10 официра и 302 војника и запленили 10 митраљеза. У Врасен омања акција, у току које смо запленили један митраљез. У долини Бузеу артиљериска акција. Код Вама Бозде заузети. Код Братосе и Бредекуса артиљ. дуел је ослабио. Код Предеала непријатељ је извршио три напада. Борба се наставља на северном крају тога места. У пределу Драгаславеле снажни напади непријатељева, наше трупе држе чврсто своје положаје. У долини Олта напали смо и одбили непријатеља на левој обали Олта. У долини Јума снажни напади непријатељски, који је напредовао. Код Оршаве одбили смо један непријатељски напад. Јужни фронт. На Дунаву уза-

јамна артиљериска акција.

У Добруци, настављени су непријатељски напади и наше лево крило било је принуђено, да се повуче на Карамурату. Непријатељ је заузео Констанцу.

Отпор Румуна

Параз, 12. окт.

Према последњим вестима из Букурешта, Румуни се одупиру на границама Ердџу и успевају да задрже напредовање непријатеља. Аустро-немачки коминики веома су резервисани у погледу извештаја о борбама против Румуна. (Радио).

Пад Констанце

Букурешт, 12. окт.

Војни кругови не придају велики значај заузећу Констанце од непријатеља. Веза са Русијом одржаваће се и даље сувим и Дунавом. Руско-румунске трупе задржале су врло утврђен терен између Дунава и Мочари, које се налазе на обалама Црнога Мора.

Бомбардовање Хиоса

Атина, 12. окт.

Један немачки аероплан летео је над Хиосом и бацио три бомбе. Рањена су два лица, убијено једно.

Нов шеф румунског генералштаба

Букурешт, 12. окт.

Генерал Маудовеско наменован је за шефа румунског генералштаба и отпутовао је на фронт.

Француски успех на Соми

Париз, 12. окт.

Јужно од Соме Французи су заузели шуму Етоал.

Напредовање на Соми

Париз, 12. окт.

У пределу Анкра и Шолна Англо-Французи настављају напредовање. Немци су немоћни да га спрече. Немци су претрпели крваве поразе у току своја три напада са свежим резервама на француске положаје Саји-Саји-зела.

Француска штампа закључује, да огорченост којом непријатељ бран сваку стопу земљишта доказује велику важност, коју немачка команда придаје изгубљеним положајима.

ИЗ ЗЕМАЉА ПЛАЧА

Глад у изгледу

Осечка „Ди Драв“ доноси у броју од 14. септембра ову врло

карактеристичну белешку:

«Народни посланик Д.р. Лорковић био је прошле недеље неколико дана у Осеку. Како дознајемо, он је имао задатак да за своје посланичке другове набави потребну количину хлеба, и успео је да од друга Васе Муачевића купи вагон пшенице, која ће бити самлевена у Осеку, а затим дозволом власти послана у Загреб, где ће се разделити међу народне посланике.»

Ова белешка говори више и силније од свију фраза и доказивана аустро-угарских чиновлаца о стању исхране у монархији. А кад је стане сада овакво, може се предвидети какво ће тек бити почетком идуће године!

Немачке школе у Босни

Загребачке «Новости» доноси у броју од 13. септембра, да су два чиновника Босанске Земалске Банка, уз припомоћ владе, основали приватну немачку гимназију и да власти раде свим силама да се у ову гимназију упише што више ђака. Нека их, нека, неће за дуго!

Убијство Штирново

— Први резултат велике завере —

Царих, 12. окт.

Убијство графа Штирка изазвало је праву панику у аустројској престоници. Веома велика узнемиреност овладава је поводом тога у бечким владајућим круговима.

Смрт графа Штирка саопштио је аустројском цару принц Хоенлов. Цар је био необично потресен тиме.

Власти су оставиле деш председника владе 6 часова на месту атентата, затим је пренет у канцеларије председништва. Извршена је одмах аутопсија.

На саопштању атентатора Адлер изјавио је мирно: «Акт је последица мога политичког уверења и држања према великој армији, коју је Аустроја учинила изазвавши рат. Нико ме није помогао, зато је изливши тружину уображене саучеснице. Уосталом, само ћу пред судијом дати све допунске појединости о разлозима мога поступка. То ћу учинити, да би народ сазнао истину и моја одбрана биће оптужба против владајућих класа.»

Према једном коминику, Ад-

лер је на другом саслушању давао апсурдне одговоре. Један угледан социјалиста у Цириху изјавио је, да је Адлер овим актом хтео дати повод многобројним акцима те врсте, којима се једино, како је он разумео, могу централне државе спричати од продужења борбе.

Женева, 12. окт.

Фрид Адлер, убица графа Штирка родом је из Беча, и оженио се пре два године у Швајцарској. Био је уредник листа, који је водио социјалистичку борбу. Он не показује никакво кајање. Аустројска влада одржала је одмах седницу поводом убиства свога противника. Према једној верзији из Беча, овај атентат је само први резултат велике завере против аустројске стеге.

Принц Хоенлов замењује привремено председника владе. (Радио).

Атина, 12. окт.

Бечка штампа пише, да је убиство графа Штирка резултат велике завере против аустројске владе. Ова је извршила многобројна хапшења. Шефови пољских, чешких и хрватских странака ухапшени су.

По бугарским листовима

Тамошње стозе.

«Зарја» од 3. септембра доноси: «Министарство земљорадње и државних добара наредило је да се сва безвласничка стока преда војним јединицама (за исхрану) сем рогате стоке која је неопходна за оране њива.»

За Бугаре је, дакле, стока наших грађана који нису хтели да им се предаду безвласничка и као такву треба да поједе бугарска војска. Све ће то на крају Бугари скупо платити.

Бугарски ситни новац.

Како јавља «Утро» од 5. септ. бугарска Народна Банка штампала је и «ради олакшице циркулације ситнога новца» ових дана пустила је у саобраћај нове новчанице од по два лева.

Оскудица ситног новца у Буварској осећа се из два разлога: 1), што се повлачи метални новац због оскудеце метала (бакра и никла), потребног за израду муниције, и 2) што су велику количину металног новца сакрили становници јер немају поверења

ФЕЛТОН

Једно пророчанство

— Турци као «ослободиоци» Пољске. —

Појава турске војске у аустројској армији дала је повода аустројској штампи да се сети једног старог пророчанства неког Вернигора из Времена Јана Собјеског, да ће Пољска пропасти и да поново васкрснути «кад Турчин напоји свога коња на Дњестру».

Аустројски пресбиро сматрао је за потребно да посвети овом пророчанству једно специјално саопштење, које су објавиле све немачке новине. У њему се прича како турски војници и официри разгледају по Лавову споменике и сећају се како су њихови претци ударили на полске земље. О-

писује се турска прошлост у Галицији и њихов силни противник Јан Собјески и на завршетку стоји ово:

«Али у пољском народу очувало се пророчанство, које ће се сада вероватно преносити од уста до уста, да ће други пут Турци доћи сигурно као «ослободиоци» и да ће Пољска поново васкрснути «кад се турски коњ поново напије из Дњестра». «Сада се — вели саопштење — како изгледа испуњава то старо пророчанство. — Турци су сво дошли поново у Пољску, али не као гиле орде азијатске, као у стара времена, него као модерни војници».

Поводом овога саопштења аустројског пресбироа дописник из Копенхагена «Gazet-e Polska» пише: «Ова по изгледу несваки примедба има своју целу: Немци и Аустројанци желе да увере пољски народ да се они збиља појављују као ослободиоци Пољске, јер се њима придружују и Турци, који се по старом пророчанству спремају да напоје своје коње на Дњестру. Али немачка штампа или није разумела пророчанство као што треба или га је хотимично погрешно протумачила, јер у пророчанству се вели, да ће властелини са истока уз припомоћ Француске и Енглеске ослободити Пољску кад Турчин поново напоји свога коња на Дњестру.»

На тај начин пророчанство Вернигорско никакко не предвиђа Аустројску и Немачкој ону улогу, коју би оне хтеле да играју у

овим догађајима.

Још је занимљивије то што је објављивање овог пророчанства и саопштење пресбироа изазвало у пољској Галицијској штампи веома оригиналну полемику.

«Nova Religija» је поводом појаве Турака у Галицији у вези са Вернигорским пророчанством доноси опширан чланак, у коме, по жељи Немачкој, поздравља Турке као «нове ослободиоце» и потсећа на обнављање некадашњег савеза између Турке и Пољске.

Други опет пољски лист «Курјер Илустровани» прави фини примедбу у преносном смислу и тврди да је пред очима Вернигора, кад је говорио своје пророчанство, стајало «са свим другог анга, руског савезајке». По приповетци Чајковског, Вернигора је рекао, да ће васкресене Пољ-

ске «помоћи Француз, а Енглези ће позлатити» и да ће то бити онда «кад Турчин понова напоји свога коња на Дњестру».

Даља полемика између ова два листа постаје и занимљивија и отворенија.

«Нова Реформа» пише:

«Политичка ситуација показује јасно да се пророчанство почиње испуњавати на наше очи — Турска шаље Пољској не речи саучешћа, него оружану силу.»

На ово «Курјер Илустровани» одговара:

«Ма ко други, који се није толико загледао у пророчанства, у доласку Турака видео би помоћ, која жури да подржи аустројске армије, а «Нова Реформа» већ обновила стара савеза са Високом Портом.»

Ова је полемика врло карактеристична за оцелу душевног ста-

у бугарске новчанице.

Како су ове нове бугарске новчанице од једног и два лева и колико оне дају гаранција за своју утврђену вредност, потврђује то и бугарска Народна Банка својом објавом, да је на новчаницама од једног лева, ма да нема на њима државног грба, довољна гаранција што су на њима потписи управника и благајника банке.

Изнуђачи и варалице.

«Препорек» од 11. септ. доноси: «За последњих 15 до 16 дана било је неколико случајева

да су преступници изнуђавали новац од грађана: и Бугара и странаца, као изасланици војно-полицijske власти.

По овоме се види каква је стварно бугарска «ослободилачка» мисија: да се пљачкају и на краду туђег новца.

Страх од истине.

Како «Мир» од 12. септембра доноси, «по оптужби полицијских власти стављени су под суд престонички грађани који су ширили узбудљиве гласове». Вероватно да су ти «узбудљиви гласови» истините вести о поразу бугарских трупа на солунском фронту.

Ужице моли за извештај о Николи Суботићу војном обавезнику.

Даринка Илић учитељица из Бање извештава мужа Душана наредника да је примила 220-55 круна и да су сви здраво.

Живојин Сарић из Врчина окр. београдског моли за извештај о сину Радоју поднареднику.

Аца Стефановић из Шапца моли за извештај о мужу Николи трг. из Лешнице војн. обавезн. и о Драгићу Лазаревићу поручн.

Ема Копјар из Београда Кнез Михаилова бр. 23 моли за извештај о Радомиру Гавриловићу командиру.

Каја Панић из Београда Краљевића Марка ул. 1, извештава Тому Панића да су сви здраво и да је карту примила пре 2 мес.

Видосава Карапеша из Београда Његушева 53 извештава Момчила Карапеша да извести Николу да је примила прву пошљку од 145. кр. и моли да јој опет пошаље. Моли да се Момчило и Никола јаве.

Ружа А. Пејовић из Београда Космајска ул. 1. моли за извештај о Стевану Пејовићу механичару.

Јулка Лазаревић из Београда Балканска бр. 3 моли за извештај о Кости Лазаревићу сајцији из Београда и Лазаревићу, телеграфисти.

Јаков Пауновић трг. из Уба моли за извештај о Александру Паунковићу писару штаба, Ђорђу Паунковићу проф. Александру Кузмановића, поручн., Рашу Кузмановићу поручн., Светомиру Кузмановићу редову, Светозару Николићу редову, Светиславу Смићу поднаред. и Дамјану Дашићу редову.

Мара Аврамовићка, из Ниша, моли за извештај о Драгомиру Ђорђевићу школском надзорнику из Лазаревца и за синове Војиславом и Јованом ђацима гимназије.

Последње вести

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај — Солун, 12. окт.

11. октобра извршиле су наше трупе неколико успешних напада.

Румунске операције

Париз, 12. октобра.

Румунске коминике пријављују заузеће Констанце и

јављају да се Румуни бране јужно од линије Черна-Вода—Констанца. Ма како било напредовање Макензеново, војни кругови држе, да општа ситуација није компромитована. Све су мере предузете, да румунска војска очува слободу кретања и настави успешан отпор. Заузеће Констанце не повлачи никакве војне последице. Железничка пруга је без интереса, пошто се завршава на мору. Једина опасност била би за Румунију, кад би железничка пруга, која везује Букурешт са Русијом преко Галича и Черновице била пресечена.

Румунске трупе одупиру се победнички на ердељском фронту. (Радио).

Цепелин над Холандијом Амстердам, 12. окт.

Један цепелин летео је над Холандијом и бацно једну бомбу на Хокбодаланд. Холанђани су поводом тога јако раздражени. Холандска штампа пише оштре чланке против Немачке.

Ситуација на румунском фронту

Лондон, 12. октобра

Дописник «Дејли Мејл» телеграфиса из Букурешта:

«Пад Констанце није у румунским војним и политичким круговима изазвао никакву узнемиреност. Поуздање у успешан отпор румунских трупа, док не стигну потребна руска појачања непоколебљиво је. Руско-румунске трупе одбијају успешно нападе Макензенових трупа. Заузеће Констанце представља само моралан успех непријатељев. На ердељском фронту сломљени су сви напори Фалкенхајнови да потесне Румуне са њихових јаким положаја. Уосталом, предстоји јака руска офанзива на фронту Галиције, која ће Аустро-Немце довести у веома незгодан положај и допринети, да се у ситуацији на румунском фронту ускоро створи преокрет.

ПОШТА

Саопштења

Госп. Светислав Стојисљевић, наредник — златар из Београда, да се јави Владану Комесарића или картом достави

своју адресу ради пријема писма од брата.

— Да изводе предстати Краљ. Срп. Ген. Консулату, ради извесног саопштења, на дан 13-ог октобра тек. год., у 11 час. пре подне г. Герасим Лазаревић, свештеник по бр. 2994, а г-ђа Марија Д. Јовановић бр. 2924.

— Наталија Швиатовић моли свога брата Жарга, официра за гога је чула да је рањен, да јој се јави где се налази.

— Стерђа Ставрић, учитељ тражи Спасоја Ј. Илића учитеља. Да се јави на адресу: депо бр. 2, пошта бр. 8.

За Србију

— Михаиљу Дмитријевићу, секретару министарства финансија — Женева. Твоје писмо од септембра примио сам. Много ти хвала. Молим те ако можеш извести моје да сам у Солуну здраво, Младен и Рава здрави су. Поздрави их. Пиши ми као обвез. чин реда поште бр. 999. Поздрав Благоје Радовановић.

— Андреја Божовић, арт. мајор јавља Вукоману Глигоријевићу у Багрдану, да је здрав, брине за њих, да му се што пре јаве. Деца здрава. Одговор на пошту бр. 603.

— Миодраг А. Стаменковић окружни шумар из Крушевца извештава породицу и родитеље да су Арсеније и он живи и здрави; да је послао новац и да ће га слати. Моли за одговор о здрављу и пријему новца.

— Божићар Бранковић из Доњег Катунца, темнић, моравски моли Ђорђа Костића трговца из Варварина, да извести његову жену Миросаву, да је он са Миледином жив и здрав и пита за оца, децу, снају Љубицу, јесу ли сви живи и здрави. Моли за одговор истим путем.

— Стерђа Ставрић учитељ, извештава своју породицу да је жив и здрав. Моли да се јави истим путем на адресу: депо бр. 2, пошта бр. 8.

— Милутин Вукићевић учитељ из Призрена у депо-у небо-раца бр. 2, пошта бр. 8, извештава свог пашаногу Ђорђа С. Чемерикића мутаџију у Призрену да је жив и здрав. Моли га да му јави о његовој породици истим путем на горњу адресу.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Концерат у корист српских рањеника.

Чине се припреме за концерат у корист српских рањеника, који ће се приредити у други четвртак у згради «Кинема Палас». Концерат се састоји из одабраних тачака српских уметника, г. г. Младена Јовановића пијанисте, Луја Коловића виолинисте и Мијата Мијатовића познатог певача и рез. поручника. Образован је нарочити одбор од угледних госпођа-ице под председништвом супруге генерала Зимвракића, под чијим се патронством концерат приређује.

Гијамен код грчког краља.

Из Атине јављају, да је јуче по подне око 2 часа француски посланик г. Гијамен био у аудијенцији код грчког краља. Држи се, да је г. Гијамен саопштио краљу одлуку Споразума донете на конференцији у Булоњу односно Грчке. После ове посете краљ Константин позвао је к себи г. Дамброса.

Ослобођење од војске.

Данас ће провизорна влада објавити декрет односно ослобођења од војске новинара и разних административних чиновника.

За рањенике.

Стојан Стејић, прота округа кумановског, Драгомир Видић, Воја Н. и Светислав Бошковић, кафедрија из Штина, приложили су по десет драхми, Михаило Петровић редов V пука две драхме, а Глигорије Нешковић са другом има 15 драхми као прилог за набавку повода нашим рањеницима.

Одбор за дочек рањеника у

Водену и овим путем изјављује своју благодарност племенитим цародавцима.

Угашена кула светиља.

Командант солунског пристаништа известио је све бродове, да ће у будуће кула светиља Пасарос на острву Хиосу бити угашена.

Нови савезник Аустрије.

Сарајевски «Хрватски Дневник» јавља: Како се говори, имали би ускоро Албанци ступити у аустро угарску војску; не ступају као аустро угарски војници, него као војници кнежевине Албаније, која пристаје уз Централне Силе. Албанија није освојена, него ослобођена од наших чета испод непријатељске силе. То је јој одиста, помоћи!!!

Извештај из Србије

Лена Дамјановић из Београда Небојшина ул. 3, моли за извештај о мужу Мијату подн.

Глигорије Миловановић свешт. из Падежа окр. крушевачки моли за извештај о сину Радомиру Миловановићу-Поповићу коњичком поднареднику.

Никола Милосављевић из Александровца жупског моли за извештај о Радоју Живковићу, болничару.

Николија Каљевић из Грибске, Ариље моли за извештај о Маринку и Душану Каљевићу војнику и Драгутину Бојинку.

Драгић Пантовић писар општ. Радохуђа, Ариље моли за извештај о Војину Пантовићу, Божи Крчићу и Глиши Симоновићу вој. обавезницима.

Тијана Суботић из Крваваца

на код Галичана и Пољака, које је, како изгледа по мало збуњено од како су немачки и аустријски листови узели у претрес питање о стварању независне Пољске по рецепту централних сила.

Ови чланци уверили су Пољаке да се од Аустрије и Немачке немају надати ничему добром.

Аустријска штампа овако незгодним тумачењем старог пољског пророчанства дада је пољском песимизму нову храну, која сад загледа у прошлост и тражи излаз за садашњост и будућност.

С. Б. Р.

Папа и мир

Познато је, да је досад папа није пута покушавао, да посређује ради закључења мира. Међутим његови покушаји остали су

увек без успеха. У једном писму упућеном немачком кардиналу, Хартману, као одговор на писмо са сабора немачких владика, папа се жали на неуспех своје акције. Он вели, да су његове речи код неких зараћених земаља изазвале сумњу, а од других су схваћене као увреде, као да су оне биле инспирисане не жељом да се конфликт изгледа на основу права, већ да се извуку неке користи из овог прилика. Папа истиче, да он као отац свих Хришћана може предиковати у корист мира не за један део људи, већ за цело човечанство. Циљ његове акције био је ублаживање ратних недаћа. Папа завршава писмо, препоручујући свештениству, да затреним молитвама моле Бога за што скорије успостављање мира.

Аустријски терор

Споменик на Ловћену

Аустријске власти на Цетињу наредиле су, како је познато, да се „из војничких“ разлога пренесу кости Владике Рада, песника «Горског Вијенца», с Ловћена где је овај горостас српски почивао десетинама година. Сад нам „Б. Новине“ јављају и који су то војнички разлози. У бр. од 22 септембра доноси ову белешку: „Како са Цетиња јављају, одлучило је ц. к. војно гувернерство у Црној Гори да подигне владички споменик за сва времена и на Ловћену. Између многобројних најјачања, који се натичаху у погледу модела овог споменика, однео је победу академски сликар Марко Ранџић из Дубровника.“

Сумњамо да ће имати времена да подигну овај споменик. Али, ако га уопште подигну, он ће бити један видљив знак мародерства и варварства избезумљених Аустро-Мађара.

Разне вести

— У Берлину је тако велика оскудица у маслу, да је порција на човека сведена на 60 грама недељно.

— Одлуком генерала Касела, команданту бранденбуршком Маршу забрањено је на неодређено време излажење недељног часописа «Цукунфта» који уређује чувени публициста Харден.

— У Лугану у Швајцарској ухапшен је прошле недеље један Немац пореклом из Лајпцига оптужен за шпијунажу.

() Француска влада решила је да се очевима новорођених а који се налазе на фронту даје тродневно одсуство ради одласка кући и бесплатан подвоз.

— «Фрајзинге Цајтунг» јавља да је велико херцештво Хесен забранило извоз поља са своје територије.

— Немачки авијатичар капетан Белке упућен је у Турску, да тамо организује турску авијатику.

— У Немачкој је забрањена продаја конзерви приватним лицима. Све фабрике конзерви добиле су налог, да конзерве имају израђивати искључиво за државу.

У будуће ће се сви огласи примати у уредништву.

Г. Драгомир Матић, трг. из Зајечара моли се да јави општини Брестовачкој да су: капетан Илија Новаковић и син Милутић, Петрић, Лазар и Јанко Паулан, Јон Буда, Прела Строта, Петар Журчић, Илија Милошковић, Милош Бугарић, Илија Ј. Младеновић, Станоје Тр. Буда, Петар И. Вучић, Серафим Мартиновић, Никола И. Ђорђевић, Јанко М. Гуда, Станоје Драганић, Стано и Павле Шој, Максим Грујић и Петар Р. Гуђа здрави и живи. Јован учитељ и Вељко предузимач (у Француској. Умри: Димитрије Боран, Јон Јаруган, Владимир Барбуце, Илија Бранков, Влада Будич и Милош И. Ристић.

— Петар Ђорђевић јавља Стојану Јаносевићу из Слатине — Зајечар, да је здрав.

— Лазар Стојановић из Вражогрица јавља да је здрав.

— Феликс Цветић јавља својима у Краљеву да је са оба сина здрав.

— Петар Станковић, учитељ, у депо-у небораца бр. 2, пошта бр. 8, навештава своју жену Савку у Пријеполу да је жив и здрав и моли је да се јави истим путем на горњу адресу.

— Милован Ђоковић изредник мунци. колоне, пошта 801, моли свакога ко би има шта знао да га извести о брату Велимиру Ђоковићу из Гор. Јарушана, ср. депен. окр. краг. обвезнику 4. позив. батерије, који је као бољестан евакуисан из болнице у Драчу ланом, још у јануару све год. а о коме до данас ништа не сазнах.

Велико Стовариште
Г. Ј. Карвонидеса
 улица Смерос 5.
КОЊАКА, ВИНА и других
 артикала.
 Најсолиднија услуга. Цене су врло умерене. 1-5

Апотека и дрогерија
ЦЕНТРАЛ
ИСАН ХУЛИ
 Ул. Венизелос број 88.

Велики депо апотекарских артикала.
 Све врсте фотографских артикала.
 Одлично развијање плоча за 24 часа.
 Мрачна комора на располагању аматера.

РЕКС
 Фабрика цигарета — Јанукаки Протопапа

Реко се зове нова марка цигарета горње фабрике. Зове се тако, јер је то краљица свих других марка својим одличним квалитетом и особитим укусом и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Реко, Рес, Фос, Авги и Керви, које се могу добити у свима продавницама дувана. 23-36

Један од најудобнијих и најзанимљивијих варијетета у Солуну јесте
„ГЕТЕ“
 који се налази на кеју, у близини „Беле Куће“
 Програм је врло одабран са много занимљивих таџака. Сала је пространа и одлично осветљена.
 Пића су од најбољих француских и енглеских марка. Оркестар одличан.
 После варијетета кабаре
зато сви у „ГЕТЕ“

СИНОВИ Г. А. БРЕРА И К° ЛТД.
 СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:
 Позамантерије, чарапа, бижутерије, мариса, чизапа, навигацио-ни платна, мушона. Парјеских артикала, женске конфекције, свожарије и т. д.
 — ЦЕНА УТВРЂЕНА —
 Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Г-ца **ДЕЗИ НИСИМ**
зубни лекар
 Дипломирава у школи Зубног Лекарства у Паризу.
 ПРИМА од 9 ПРЕ
 до 6 ПО ПОДНЕ
 Улица Пердикс бр. 25.
 Угао улице Венизелос број 84.
 21—

АТИНСКА БАНКА
 има част извести публицу, офшере и војинке, као и српске избеглице да је отворила једну филијалу
 у два улице која чини угао са „Грчком Народном Банком“, а према улици Венизелос.
 По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе поштом новца њиховим породницама у Француској, Алжиру, Тунису, Русији, Корзети у свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у лавним варошима Србије.
 Филијала је узела на себе и следеће банкарске операције:
 Куповину и продају стране монете, емисију кредитних писма; налоге за исплате у свима варошима Грчке, Европе и прекоморских земаља; берзанске налоге и исплате купона итд.
 Сем тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примила је на себе депоновање новчаних прелога који су му намењени.

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС
 специјалиста за унутарње бољести. — Управник болнице за заразне бољести
 Прима оваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своме стану улица престола, наследника Ђорђа бр. 35 — упоредно ул. са булеваром краља Константина. 4—12

Д-Р АЛБЕРТ ГАТЕЊО
ЗУБНИ ХИРУРГ
 Дипломирава од Медицинског Факултета и Школе за зубно лекарство у Паризу.
 Савршено лечи уста и врши све модерне зубне радове за 2—4 дана.
 18-то годишње кољество 84 ул. Венизелос, 147 ул. Егнатија. 17—

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА
„НЕСТОС“
 НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА
 Специјалитети:

Нестос Киви	Деп. 1.—
„ Глубен	„ 0-80
„ Јанк	„ 0-65
„ Афрос	„ 0-50

Посетите и купите у Солуну све намирнице у најстаријој и најпривлажнијој радњи
Колонијално-деликатесне робе
В. МУСИО
 ОСНОВАНА 1860. ГОД.
 Улица Булгароктон бр. 6 у близини Централне Поште.
 ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:
 Свих врсти конзерви, Сарлина, риба итд. Конзерваног млека.
 Велики избор свих врста француских вина, ликера, коњака, шампања итд.
 Из првих фабрика: бонбона, посластаца, чоколада, бисквита, равна теста итд.
 Најфинији когити, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“.
 Сапуни и парфимерије првог квалитета.
 Разне минералне воде. Боја за обућу итд.
ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ
 Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.
 Продаје на велико и на ситно. 42—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ
најбоље цигарете
„ВЕНИЗЕЛОС“
 од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме
Продају се свугде
 Главна продаја у филијалу „Атлас“ кинес „Вела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30
 72—

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ
ВАРУХА САЛТИЕЛА И С. СКАПЕ
 Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.
 Поверавате ваше мењачке и банкарске послове, јер се одликује својом солидном и екуантном радњом.
 Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 36—30

Српско Трговачко Друштво А. Д.
 из Београда.
 — СОЛУН —
 Мисир Чарши бр. 3. (Спроту Централне Поште у згради Хотел „Слободе“ — „Liberté“)
 Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске поштомне послове за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.
 Са положаја може новац да нам се упућује поштоменим упутницама у свима монетама.
 Уз сваку поштомцу треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.
 Према новац на штедњу и чување.
 Обавештења бесплатно. 4—80 УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета
САЛОНИКА
 КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН
 Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста. Награђена првом највећом наградом на изложби у Филадельфији.
 НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА
 Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 94—90

Са неизмерним болом у души извештавамо пријатеље и познанике да је наш мили и никад непрежаљени
† Војислав - Воја М. Чолаковић
 пуковник и командант пука
 после јуначки задобивенз ране на бојном пољу подлегао истој и умро 5 ов. мес. а сахрањен 8. ов. мес. у српском гробљу у Зејницима — у Солуну.
 ОЖАЛОШЋЕНИ: сипруга Зорна, њери Деса и Рада, ташта Катарина, таст Илија Гирџи трг. из Ниша, свастике: Рина, Живка и Драгица, шурџаја Боса, шурџа Димитрије и Тоша, свастих Илија и пашеног д-р Аранџел Стојановић